

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ (ไม่ทราบเลขที่ · ref 499457)

คำวินิจฉัยที่ 34/2553 นายพิช นมัสการโจทก์ สำนักงานที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ สาขาขุขันธ์ ที่ ๑ จำเลย นางสาว พุมเรียง แพงมา ที่ ๒

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 มาตรา 9

ย่อ / หลักกฎหมาย

ไม่มีข้อสันนิษฐาน (สำเนา) คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๓๔/๒๕๕๓ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง คดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินศาลจังหวัดศรีสะเกษ ระหว่าง ศาลปกครองนครราชสีมา การส่งเรื่องต่อคณะกรรมการ ศาลจังหวัดศรีสะเกษส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นกรณีคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลที่รับฟ้องคดี และศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น

ข้อเท็จจริงในคดี เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๒ นายพิช นมัสการ โจทก์ ยื่นฟ้อง สำนักงานที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ สาขาขุขันธ์ ที่ ๑ นางสาวพุมเรียง แพงมา ที่ ๒ จำเลย ต่อศาลจังหวัดศรีสะเกษ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๕๖/๒๕๕๒ ความว่า โจทก์เป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ เนื้อที่ประมาณ ๙ ไร่ ๖๒ ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๑๐ ตำบลตะเคียน อำเภوخุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๑ จำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้มีอำนาจกระทำการแทน มีหนังสือแจ้งให้โจทก์เข้าร่วมรังวัดที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) แปลงป่ากะดีสาธารณะประโยชน์ซึ่งทับที่ดินของโจทก์ โจทก์คัดค้านการรังวัด จำเลยที่ ๒ จึงมีหนังสือแจ้งให้โจทก์ ใช้สิทธิทางศาลยุติธรรมภายในหกสิบวันนับแต่วันที่โจทก์ได้รับหนังสือ การกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ทั้งที่โจทก์ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวต่อเนื่องมาจากบิดามารดาเป็นเวลายาวนานกว่า ๓๐ ปี โดยสงบและเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ และมีหลักฐานการชำระภาษีบำรุงท้องที่เป็นหลักฐาน ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองเพิกถอนคำสั่งในการรังวัดที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) ที่ทับที่ดินของโจทก์ และให้จำเลยทั้งสองออกเอกสารสิทธิในที่ดินให้แก่โจทก์ จำเลยทั้งสองให้การว่า ที่ดินพิพาทตามฟ้องเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินสาธารณะประโยชน์ป่ากะดีหรือป่ากะดี ซึ่งทางราชการได้สงวนไว้เป็นที่เลี้ยงสัตว์สำหรับประชาชนใช้ร่วมกัน มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑,๓๓๙ ไร่เศษ จึงเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน การครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่โจทก์ที่จะยกขึ้นต่อสู้กับแผ่นดินได้ และในการรังวัดที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง โจทก์ไม่ได้คัดค้านการรังวัดแนวเขตที่ดินสาธารณะประโยชน์ป่ากะดีหรือป่ากะดี การรังวัดจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง คดีนี้เป็นคดีปกครองซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ขอให้ยกฟ้อง จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาทตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจังหวัดศรีสะเกษพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้แม้คำขอของโจทก์จะเข้าลักษณะตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนคำสั่งของจำเลยทั้งสอง ศาลจะต้องพิจารณาก่อนว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของโจทก์หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเป็นสำคัญ จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) เป็นการรับรองเขตที่ดินของรัฐซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมที่ดิน และต้องดำเนินการตามมาตรา ๘ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. ๒๕๑๗ เมื่อข้อเท็จจริงในคดีนี้ได้มีการดำเนินการรังวัดที่ดินและประกาศการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงป่ากะดีหรือป่ากะดีสาธารณประโยชน์แล้ว การดำเนินการตามฟ้องของจำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรมที่ดิน จึงเป็นการใช้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินการกิจการทางปกครองของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ การที่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ มีหนังสือแจ้งให้โจทก์เข้าร่วมในการรังวัดที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) แปลงป่ากะดีหรือป่ากะดีสาธารณประโยชน์ โดยจะออกหนังสือประกาศทับที่ดินที่โจทก์ครอบครองทำประโยชน์ และมีหนังสือแจ้งให้โจทก์ซึ่งครอบครองที่ดินโดยไม่มีหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินและได้คัดค้านการรังวัดที่ดินต้องไปดำเนินการใช้สิทธิทางศาลภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากไม่ปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าว จำเลยทั้งสองจะดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) ทับที่ดินของโจทก์ เป็นการดำเนินการตามกฎหมายฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งทำให้โจทก์ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย โจทก์จึงฟ้องคดีตามกฎหมายฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งในการรังวัดที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) ทับที่ดินของโจทก์ และให้จำเลยทั้งสองออกหนังสือเอกสารสิทธิในที่ดินให้แก่โจทก์ จึงเป็นกรณีที่โจทก์ประสงค์ให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐระงับการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) และถึงแม้คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์หรือเป็นที่สาธารณประโยชน์ ชื่อป่ากะดีหรือป่ากะดี ซึ่งทางราชการได้สงวนไว้เป็นที่เลี้ยงสัตว์สำหรับประชาชนใช้ร่วมกันนั้น เป็นประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงที่ศาลจะต้องพิจารณาในเนื้อหาของคดี อันเป็นเพียงประเด็นปัญหาย่อยหนึ่งในหลายประเด็นปัญหาที่จะพิจารณาว่า การดำเนินการรังวัดที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) แปลงดังกล่าวของจำเลยทั้งสองเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และแม้การพิจารณาว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทดังกล่าวหรือไม่ จะต้องพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือประมวลกฎหมายที่ดินก็ตาม แต่การพิจารณาในปัญหาดังกล่าวก็มีใช้เกณฑ์การพิจารณาว่าคดีอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลใด อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติใดห้ามศาลปกครองมิให้นำ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่คดีได้ หรือมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกำหนดให้เป็นอำนาจเฉพาะศาลหนึ่งศาลใดเท่านั้นที่จะนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่คดีได้ ศาลปกครองจึงนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่คดีได้เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้มาตรา ๗๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองที่เกี่ยวกับสิทธิแห่งทรัพย์สินมีผลผูกพันบุคคลภายนอก คู่กรณีที่เกี่ยวข้องอาจอ้างกับบุคคลภายนอกได้ เว้นแต่บุคคลภายนอกจะมีสิทธิดีกว่า อันเป็นบทบัญญัติที่ยืนยันให้เห็นว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิแห่งทรัพย์สินและนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาวินิจฉัยข้อพิพาทในคดีได้ ซึ่งศาลปกครองมีอำนาจออกคำบังคับตามคำขอของโจทก์ได้ ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือดำเนินกิจการทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๒๒๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และศาลปกครองมีอำนาจออกคำบังคับตามคำขอของโจทก์ได้ ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อจำเลยที่ ๑ เป็นหน่วยงานสังกัดกรมที่ดินซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง และจำเลยที่ ๒ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดของจำเลยที่ ๑ มิได้อยู่ในฐานะเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในที่ดินพิพาท ข้อพิพาทในคดีนี้จึงเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับความมีอยู่หรือสถานะของที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งมีข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินแต่อย่างใด ตามความเห็นของศาลจังหวัดศรีสะเกษก็แสดงให้เห็นว่าคดีนี้เป็นคดีปกครอง แต่มีประเด็นที่ต้องพิจารณาก่อนว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของโจทก์หรือเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินเป็นสำคัญ ทำให้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม จึงเป็นกรณีที่ศาลจังหวัดศรีสะเกษนำประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงดังกล่าวมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเขตอำนาจศาลซึ่งนอกเหนือไปจากเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาเขตอำนาจศาลตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คดีจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลยุติธรรมจึงย่อมไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ได้ตามนัยมาตรา ๒๑๘ ประกอบมาตรา ๒๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คำวินิจฉัย ปัญหาที่ต้องพิจารณา คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้แม้จำเลยที่ ๑ จะเป็นหน่วยงานทางปกครอง และจำเลยที่ ๒ จะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ตาม แต่ตามคำฟ้องโจทก์อ้างว่าเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๙ ไร่ ๖๒ ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๑๐ ตำบลตะเคียน อำเภوخุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ แต่จำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้มีอำนาจกระทำการแทน มีหนังสือแจ้งให้โจทก์เข้าร่วมรังวัดที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) แปลงป่ากะดีสาธารณประโยชน์ซึ่งทับที่ดินของโจทก์ โจทก์คัดค้านการรังวัด จำเลยที่ ๒ แจ้งให้โจทก์ใช้สิทธิทางศาล ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองเพิกถอนคำสั่งในการรังวัดที่ดินเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) ที่ทับที่ดินของโจทก์ และให้ออกเอกสารสิทธิในที่ดินให้แก่โจทก์ ส่วนจำเลยทั้งสองให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินสาธารณประโยชน์ป่ากะดีหรือป่ากะดี ทางราชการสงวนไว้

เป็นที่เลียงสัตว์สำหรับประชาชนใช้ร่วมกันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) โจทก์มิได้คัดค้านการรังวัดแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ ป่ากระดี่หรือป่ากระดี่ การรังวัดที่ดินจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น การที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนี้ได้ นั้น ศาลจำต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่า ที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ตามที่กล่าวอ้างหรือเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินเป็นสำคัญ แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นต่อไป จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า คดีระหว่าง นายพิษ นมัสการ โจทก์ สำนักงานที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ สาขาชุมชนที่ ๑ นางสาวพุมเรียง แพงมา ที่ ๒ จำเลย อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม (ลงชื่อ) สบโชค สุขารมณ์ ทิดราซการ (นายสบโชค สุขารมณ์) (นายสุวัฒน์ วรรณะหทัย) ประธานศาลฎีกา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลยุติธรรม (ลงชื่อ) อักขราทร จุฬารัตน (ลงชื่อ) จรรย์ หัตถกรรม (นายอักขราทร จุฬารัตน) (นายจรรย์ หัตถกรรม) ประธานศาลปกครองสูงสุด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลปกครอง (ลงชื่อ) พลโท ศานิต สร้างสมวงษ์ (ลงชื่อ) พลโท อาชวัน อินทรเกสร (ศานิต สร้างสมวงษ์) (อาชวัน อินทรเกสร) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลทหาร (ลงชื่อ) จิระ บุญพจนสุนทร (นายจิระ บุญพจนสุนทร) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/case/87079>